

**AUTORITATEA NAȚIONALĂ SANITARĂ VETERINARĂ ȘI PENTRU
SIGURANȚA ALIMENTELOR**

ORDIN

**pentru aprobarea Normei sanitare veterinare privind măsurile generale de prevenire
și control al antraxului la animale**

Văzând Referatul de aprobare nr...../....., întocmit de Direcția Generală Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor din cadrul Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor,

având în vedere prevederile art. 10 lit. b) din Ordonanța Guvernului nr. 42/2004 privind organizarea activității sanitar-veterinare și pentru siguranța alimentelor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 215/2004, cu modificările și completările ulterioare;

în temeiul art. 3 alin. (3) și al art. 4 alin. (3) din Hotărârea Guvernului nr. 130/2006 privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor și a unităților din subordinea acesteia, cu modificările și completările ulterioare,

președintele Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor emite următorul ordin:

Art. 1. - Se aprobă Norma sanitară veterinară privind măsurile generale de prevenire și control al antraxului la animale, prevăzută în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. - Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor, institutele veterinare centrale și direcțiile sanitar - veterinare și pentru siguranța alimentelor județene, respectiv a municipiului București duc la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Art. 3. - Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

**Președintele Autorității Naționale Sanitare Veterinare
și pentru Siguranța Alimentelor,
Radu ROATIȘ CHEȚAN**

**București...../.....
Nr.**

**Norma sanitară veterinară
privind măsurile generale de prevenire și control
al antraxului la animale**

**Capitolul I
Prevederi generale**

Art. 1. - Prezenta normă sanitară veterinară stabilește măsurile generale de prevenire și control al antraxului la animale.

Art. 2. - În sensul prevederilor prezentei norme sanitare veterinare, termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații:

a) antrax - boală infecțioasă telurică acută, cu caracter septicemic, cauzată de *bacillus anthracis*, prezentând diferite aspecte clinice, în funcție de localizarea infecției; boala este o zoonoză, frecventă la animale, de la care se poate transmite omului, îmbrăcând deseori caracterul de boală profesională;

b) zoonoză - boală transmisibilă de la animale la om;

c) deținător de animale - orice persoană fizică sau juridică care are în responsabilitatea sa animale;

d) proprietar de animale - orice persoană fizică sau juridică care are în proprietate animale;

e) zonă infectată - teritoriul în care s-au diagnosticat cazuri de antrax;

f) exploatație - orice incintă împrejmuită, cu unul ori mai multe adăposturi, sau orice loc în care sunt ținute animale;

g) specie receptivă - orice animal domestic sau sălbatic din speciile rumegătoare, ecvidae, suidae, camelidae, carnivore ori păsări receptive, pe cale naturală, la boală;

h) persoană expusă - persoana care a venit în contact, prin consum de produse, manipulare de animale bolnave, cadavre, produse și subproduse - lână, piei, coarne - provenite de la acestea;

i) perioadă de incubație - perioada scursă de la expunerea la agentul infecțios, până la apariția semnelor clinice de boală; perioada de incubație pentru antrax, recunoscută de Organizația Mondială pentru Sănătate Animală este de 20 de zile;

j) perioadă de imunizare - perioada necesară unui vaccin pentru a induce imunitatea animalului cărui a fost administrat; pentru vaccinul anticărbunos, perioada de imunizare recunoscută de producători este de 14-21 de zile;

k) animale condiționat sănătoase - animale fără semne clinice, dar plasate sub observație pentru o perioadă de timp egală cu perioada de incubație a bolii;

l) suspiciunea de ántrax (semne clinice) - suspiciunea de antrax este sugerată de constatarea unor semne clinice variate cum ar fi: febră, temperatură ridicată, meteorisme, respirație dispneică, mers vacilant, frisoane, hematurie, scurgeri sangvinolente din orificiile naturale, contracturi musculare, urmate, relativ rapid, de moarte. Datorită vitezei mari de sporulare a germenilor, nu se recomandă deschiderea cadavrelor dar, dacă sunt deschise dintr-o eroare, se observă semne morfopatologice precum: proces de putrefacție rapidă, lipsa rigidității cadaverice, scurgeri sangvinolente din orificiile naturale, mucoase cianotice, sânge necoagulat, negru, vâscos, lichid seros sau serohemoragic în cavitățile seroase, splina mult tumefiată, turgescentă, cu marginile

rotunjite, cu pulpa moale și cu aspect negru vâscos și filant, aceste semne fiind patognomonice pentru boală.

Capitolul II Profilaxia antraxului

Art. 3. - Măsurile nespecifice privind profilaxia antraxului sunt următoarele:

- a) interzicerea sângerării și jupuirii animalelor care au prezentat semne de antrax, precum și deschiderea cadavrelor acelor animale, pentru a împiedica sporularea germenilor și răspândirea bolii;
- b) interzicerea folosirii în consum a cărnii și a subproduselor de la animale receptive, sacrificate de urgență, înainte de examenul efectuat de un medic veterinar, iar în caz de suspiciune, punerea sub restricții până la precizarea diagnosticului prin examene de laborator.

Art. 4. - Măsurile specifice privind profilaxia antraxului sunt următoarele:

- a) realizarea vaccinării anticărbunoase a animalelor din speciile receptive, în funcție de politica sanitară veterinară a autorității competente centrale;
- b) în localitățile desemnate cu risc crescut pentru apariția bolii, executarea vaccinărilor de completare la animale din specii receptive care, la data efectuării vaccinării anticărbunoase, nu îndeplineau vârsta de vaccinare sau a celor care nu au putut fi vaccinate în campanie datorită contraindicațiilor stabilite de producător;
- c) în zonele în care există antecedente recente de antrax - cazuri înregistrate cu 1 - 2 ani înainte, vaccinarea trebuie recomandată pentru întregul efectiv de animale susceptibile, iar scoaterea la pășunat a acestora este permisă numai după cel puțin 21 zile de la vaccinarea anticărbunoasă, când se presupune că s-a instalat imunitatea;
- d) vaccinarea se execută cu un vaccin care deține autorizație de plasare pe piață, conform legislației în vigoare.

Capitolul III Activități realizate în cazul suspiciunii de antrax

Art. 5. - În cazul unei suspiciuni de antrax, medicul veterinar de liberă practică împuternicit are următoarele responsabilități:

- a) inspectează animalele receptive, în scopul depistării altor animale cu semne clinice;
- b) izolează animalul bolnav, cadavrul sau carnea, produsele și subprodusele provenite de la animalul sacrificat, punându-le sub sechestru;
- c) informează medicul veterinar oficial al circumscripției sanitar - veterinar zonele despre suspiciune;
- d) întocmește, până la sosirea medicului veterinar oficial al circumscripției sanitar - veterinar zonele, catagrafia speciilor receptive din exploatarea sau locul unde este suspectată boala.

Art. 6. - În cazul unei suspiciuni de antrax, medicul veterinar oficial de la circumscripția sanitar-veterinară zonală are următoarele responsabilități:

a) participă la examinarea clinică, inclusiv prin termometrie, individuală, a tuturor animalelor din efectiv suspecte de boală, verificând exactitatea informațiilor prezentate de medicul veterinar de liberă practică împuternicit;

b) anunță suspiciunea de antrax direcției sanitar - veterinare și pentru siguranța alimentelor județene, respectiv a municipiului București, precum și direcției de sănătate publică județeană, respectiv a municipiului București;

c) dispune izolarea animalelor bolnave, plasându-le sub restricții, în condiții de respectare a normelor de bunăstare animală;

d) supraveghează recoltarea, în condiții de securitate, de către medicul veterinar de liberă practică împuternicit a probelor biologice, ambalarea lor de către acesta și să le expedieze către cel mai apropiat laborator acreditat;

e) întocmește ancheta epidemiologică preliminară.

Capitolul III **Activități realizate în cazul confirmării antraxului**

Art. 7. – (1) Notificarea antraxului este obligatorie în România, conform legislației sanitare veterinare în vigoare cu referire la notificare.

(2) Medicul veterinar de liberă practică notifică suspiciunea de antrax medicului veterinar oficial al circumscripției sanitar-veterinare zonale, iar acesta o notifică direcției sanitar - veterinare și pentru siguranța alimentelor județene, respectiv a municipiului București.

Art. 8. - Declararea oficială a antraxului se face la sediul primăriei de către medicul veterinar oficial al circumscripției sanitar-veterinare zonale, după confirmarea bolii prin examene de laborator, printr-un act sanitar - veterinar de declarare a focarului de boală.

Art. 9. - În cazul confirmării antraxului într-o exploatație, direcția sanitar-veterinară și pentru siguranța alimentelor județeană, ori a municipiului București are următoarele responsabilități:

1. notifică boala către Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor;
2. solicită convocarea centrului local de combatere a bolilor;
3. stabilește planul de măsuri pentru controlul bolii împreună cu unitatea locală de decizie din cadrul centrului local de combatere a bolilor.

Art. 10. - În cazul confirmării antraxului într-o exploatație, medicul veterinar oficial de la circumscripția sanitar-veterinară zonală are următoarele responsabilități:

1. coordonează aplicarea măsurilor de control stabilite de centrul local de combatere a bolilor;
2. asistă la uciderea animalului/animalelor suspecte plasate sub restricții sau sechestru, în condiții de respectare a normelor de bunăstare animală;
3. organizează, împreună cu unitatea locală de sprijin din cadrul centrului local de combatere a bolilor, ecarisarea teritoriului și distrugerea cadavrelor animalelor moarte și ale celor care au fost ucise, a produselor și subproduselor provenite de la acestea, denaturarea având loc, conform legislației specifice în vigoare, la o unitate de procesare de categoria 1 sau 2;
4. în zonele izolate sau foarte greu accesibile, organizează distrugerea cadavrelor, a produselor și subproduselor provenite de la acestea prin incinerare, respectând măsurile de prevenire a răspândirii bolii prin sporularea germenului;

5. identifică persoanele pasibile să fi venit în contact, în orice mod, cu animalul bolnav, ori cu cadavrul, și le îndrumă către medicul de familie;

6. interzice mișcările prin înstrăinare ale animalelor receptive, ale produselor și subproduselor provenite de la acestea, ale furajelor din exploatarea unde evoluează boala și confiscă carcasele, organele și subprodusele provenite de la animalele bolnave care au fost sacrificate de urgență, anterior anunțării medicului veterinar de liberă practică împuternicit, precum și pe cele care au venit în contact cu acestea și dispune distrugerea lor;

7. întocmește ancheta epidemiologică finală, stabilind sursa bolii și trasabilitatea ei;

8. dispune vaccinarea de necesitate pentru antrax a animalelor receptive din focar, interzicând scoaterea acestora la pășunat pe o perioadă de minimum 21 zile, până la instalarea imunității;

9. dispune vaccinarea de necesitate în localitate, pentru întregul efectiv de animale receptive dacă nu au fost vaccinate anterior, ori pentru cele care nu se află în perioada de imunitate activă, după caz, interzicând, de asemenea, scoaterea acestora la pășune pentru o perioadă de minimum 21 zile;

10. supraveghează activitățile de curățenie mecanică, dezinfecție și deratizare în exploatarea sau locul infectat; dezinfectantele uzuale recomandate pentru antrax sunt: soda caustică 10%, formol, fenol, var cloros în soluție de 1-5 %, sublimat 1%.

Art. 11. - Pășunile și locurile de adăpat care au fost folosite de efective de animale în care au apărut cazuri de antrax pot fi utilizate numai pentru animale vaccinate și care se află în perioada de imunitate activă.

Capitolul IV **Măsurile aplicate la confirmarea unui focar de antrax** **la animale provenite din mediul silvatic**

Art. 12. - (1) Medicul veterinar de liberă practică împuternicit sau medicul veterinar oficial de la circumscripția sanitar-veterinară zonală care a fost anunțat despre suspiciunea de antrax la un animal bolnav sau la un cadavru de animal găsit în mediul silvatic anunță, la rândul lui, direcția sanitar - veterinară și pentru siguranța alimentelor județeană, respectiv a municipiului București.

(2) Direcția sanitar - veterinară și pentru siguranța alimentelor județeană, respectiv a municipiului București dispune medicului veterinar oficial al circumscripției sanitar-veterinare zonale pe a cărei rază teritorială a fost găsit animal bolnav sau cadavrul de animal să aplice măsuri de combatere a bolii.

(3) Medicul veterinar oficial al circumscripției sanitar-veterinare zonale ia, împreună cu medicul veterinar de liberă practică împuternicit, următoarele măsuri:

a) stabilește zona infectată;

b) examinează animalul bolnav sau cadavrul, prelevează probe, le ambalează și le transmite, în condiții de maximă securitate, către cel mai apropiat laborator acreditat, pentru diagnostic;

c) în cazul animalelor bolnave, dispune uciderea acestora;

d) efectuează ancheta epidemiologică, dacă există date disponibile, după caz;

e) împreună cu unitatea locală de sprijin din cadrul centrului local de combatere a bolilor, ia măsuri pentru colectarea, transportul și distrugerea cadavrului sau a resturilor acestuia la o unitate de procesare de categoria 1 sau 2;

f) dispune dezinfecția locului unde a fost descoperit animalul bolnav/cadavrul;

g) anunță, în scris, gestionarul fondului cinegetic ori, în funcție de caz, primăria comunei pe a cărei rază teritorială a fost identificat cazul de boală cu privire la acesta, pentru a semnala obligația notificării oricăror suspiciuni de boală.

Capitolul V

Măsurile aplicate la confirmarea unui focar de antrax într-un târg/expoziție

Art. 13. - Medicul veterinar oficial al circumscripției sanitar - veterinare zonale are următoarele responsabilități:

a) izolează animalul bolnav sau cadavrul cu mijloacele pe care le are la îndemână, solicitând sprijinul administrației târgului/expoziției, al medicului veterinar de liberă practică împuternicit din zonă și al poliției locale;

b) notifică confirmarea direcției sanitar-veterinare și pentru siguranța alimentelor județene, respectiv a municipiului București;

c) anunță primăria în a cărei rază teritorială se organizează târgul/expoziția, pentru colectarea, transportul și distrugerea cadavrului sau a resturilor acestuia la o unitate de procesare de categoria 1 sau 2;

d) înainte de expedierea transportului de animale, recoltează probe, le ambalează și le expediază în condiții de securitate unui laborator acreditat;

e) procedează la dezinfecția întregii suprafețe pe care este organizat târgul, a padocurilor și a facilităților pentru adăpostirea animalelor;

f) se deplasează la domiciliul proprietarului animalului îmbolnăvit, unde inițiază aplicarea măsurilor prevăzute la art. 10.

Capitolul VI

Stingerea focarelor

Art. 14. - Stingerea focarului de antrax și ridicarea restricțiilor instituite asupra exploatației ori locului în care a evoluat focarul are loc după aplicarea tuturor măsurilor de control ordonate, efectuarea activităților de dezinfecție și deratizare și scurgerea unei perioade de timp duble față de perioada de incubație specificată de normele Organizației Mondiale pentru Sănătate Animală.

Capitolul VII

Activități realizate în exploatațiile plasate sub observație

Art. 15. - Activitățile întreprinse în exploatațiile plasate sub observație din cauza bolii la animalele condiționat sănătoase și la produsele obținute de la acestea sunt următoarele:

a) animalele condiționat sănătoase din efectiv, care nu au fost vaccinate profilactic, se supun vaccinării anticărbunoase de necesitate și se țin sub observație o perioadă de 21 de zile, timp în care nu vor părăsi exploatația;

b) animalele condiționat sănătoase din efectiv, care au fost vaccinate anterior și se află în perioada pe imunitate activă, se plasează sub observație în exploatația infectată, urmând a fi scoase de sub observație după 20 de zile de la eliminarea cazurilor suspecte de îmbolnăvire;

c) pe toată perioada de observație a animalelor condiționat sănătoase din efectiv, laptele provenit de la animalele din exploatație este colectat separat, denaturat și distrus.